

Stanowisko
Zarządu Związku Miast Polskich
wobec projektu ustawy zawartego w druku sejmowym 299

Zarząd Związku Miast Polskich, opiniując projekt ww. ustawy, zwraca uwagę na problemy, które dotyczą funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego podczas epidemii wirusa CoViD-19, a które **wymagają uwzględnienia w ustawach dotyczących funkcjonowania państwa w tym czasie.**

Zarząd ocenia, że ogólne zapisy, dotyczące funkcjonowania organów stanowiących (art. 15zzh i 15 zzy) i wykonawczych (art. 15 zn i 15 zo) JST zostały skonstruowane w sposób odpowiedni do aktualnych potrzeb, z tym, że w ustawie należy dodać przepis szczególny, umożliwiający organom wykonawczym wydawanie w związku z epidemią i w okresie jej trwania **przepisów porządkowych**, np. na terenie obiektów gminnych, w tym targowisk, w brzmieniu:

xx. Wójt (burmistrz albo prezydent miasta) może wydać na czas trwania zagrożenia epidemicznego albo epidemii przepisy porządkowe, o których mowa w art. 41 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, przy czym nie stosuje się przepisów ust. 3 i 4 tego artykułu.

Związek zwraca się do Rządu, Sejmu i Senatu RP z wnioskiem o **uwzględnienie następujących problemów, które wymagają pilnego wprowadzenia:**

1. W zakresie **biegu terminów wynikających z prawa cywilnego i administracyjnego:**
 - popieramy zapis zawarty w art. 15zrz projektu;
 - wnosimy o uwzględnienie dodatkowo:
 - a) terminu złożenia i rozpatrzenia w roku 2020 raportu o stanie gminy,
 - b) terminów bilansu, sprawozdania opisowego i informacji o stanie mienia komunalnego,
 - c) terminów wynikających z przepisów dotyczących udzielania informacji publicznej.
2. W zakresie **biegu innych terminów, wynikających z obowiązujących przepisów prawa** uważamy, że zawieszenia lub wydłużenia wymagają liczne inne terminy, w tym wydłużenie terminu składania oświadczeń majątkowych przez osoby wymienione w art. 2 pkt. 6, 6a, 6b i 6c ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.
3. W zakresie **zamówień publicznych:**

Wnosimy o wzmocnienie i ukonkretnienie zapisów zawartych w art. 6 ustawy z dnia 2 marca, ponieważ zarówno jego brzmienie jak i opublikowane wyjaśnienia Prezesa UZP pozostawiają zbyt wiele wątpliwości i są niejednoznaczne oraz nigdzie niezdefiniowane. Proponujemy rozważyć:

 - a) **zmianę w art. 1 p. 5 projektu** (w projektowanej zmianie 5 w ustawie), w brzmieniu:
*„Art. 6. 1. Do zamówień na usługi, ~~lub~~ dostawy **lub roboty budowlane**, niezbędne do przeciwdziałania COVID-19, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843), ~~jeżeli zachodzi wysokie prawdopodobieństwo szybkiego i niekontrolowanego rozprzestrzeniania się choroby w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo epidemii~~ lub jeżeli wymaga tego ochrona zdrowia publicznego.”*
 - b) **całkowitą rezygnację z tego przepisu**, ponieważ w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi znajduje się **art. 46 c**, który stanowi: **Do zamówień na usługi, dostawy lub roboty budowlane udzielanych w związku z zapobieganiem lub zwalczaniem epidemii na obszarze, na którym ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.**
4. W zakresie **finansów samorządowych:**
 - a) w art. 31zk proponujemy dodanie następującego zapisu: *„oraz środkami z zaciągniętych na ten cel kredytów i pożyczek, do których nie stosuje się ograniczeń wynikających z art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.”*
 - b) art. 31zl opiniujemy pozytywnie;
 - c) wnosimy o dodanie następujących przepisów:
v. W latach 2020 i 2021 gminy mogą przeznaczyć na działania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 środki z opłat za zezwolenia, o których mowa w art. 18 i 18¹ oraz 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. 2019 poz. 2277).

w. W latach 2020 i 2021 jednostki samorządu terytorialnego nie dokonują wpłat do budżetu państwa, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tj. Dz.U. 2020 poz. 23, ze zmianami).

x. W latach 2020 i 2021, w celu ustalenia części wyrównawczej subwencji ogólnej oraz kwoty, o której mowa w art. 21a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tj. Dz.U. 2020 poz. 23, ze zmianami), do dochodów, które jednostka samorządu terytorialnego może uzyskać, nie zalicza się skutków finansowych, wynikających z udzielenia ulg podatkowych i ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, o których mowa w art. 15p niniejszej ustawy, a także ulg i zwolnień w podatkach lokalnych, udzielonych przez wójta podatnikom dotkniętym negatywnymi konsekwencjami ekonomicznymi z powodu COVID 19.

y. W ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tj. Dz.U. 2020 poz. 23, ze zmianami) dodaje się art. 25 w brzmieniu:

„Art. 25. 1. Subwencja ogólna jest uzupełniana o część rekompensującą, która obejmuje dochody utracone w wyniku stosowania przepisów ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 374).

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb przyznawania jednostkom samorządu terytorialnego kwot części rekompensującej, o której mowa w ust. 1.

3. Kwotę części rekompensującej, o której mowa w ust. 1, określa dla każdego roku budżetowego ustawa budżetowa.”

z. W roku 2020 rada gminy, powiatu oraz sejmik województwa mogą zawiesić realizację budżetu obywatelskiego a także przygotowania do budżetu obywatelskiego na rok 2021.

5. W zakresie **podatków i opłat lokalnych**:

- uprawnienia burmistrzów, wynikające z ordynacji podatkowej, są wystarczające do rozpatrywania wniosków indywidualnych;

- **uprawnienia przypisane radom gmin w zakresie zwolnień w podatku od nieruchomości w projektowanym art. 15p powinny być uściśnione w następujący sposób:**

Art. 15p. 1. Rada gminy, na wniosek wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) może wprowadzić, w drodze uchwały, za część roku 2020, zwolnienia od podatku od nieruchomości: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, zajętych na określone rodzaje działalności gospodarczej, w przypadku spadku obrotów gospodarczych lub pogorszenia płynności finansowej osób prowadzących tę działalność w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu epidemii COVID-19, z zastrzeżeniem przepisów art.233 ust. 3 i 240 ust. 2 ustawy o finansach publicznych

2. Rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 1 może zdecydować o częściowym lub całkowitym zwolnieniu z podatku, w zależności od stopnia spadku obrotów gospodarczych lub stopnia pogorszenia płynności finansowej.

3. Rada gminy może w drodze uchwały, zaniechać w całości lub w części poboru odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych w podatku od nieruchomości, podatku rolnym, podatku leśnym i łącznym zobowiązaniu pieniężnym, określając okres, w którym następuje zaniechanie, i grupy zobowiązanych, których dotyczy zaniechanie, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii COVID-19 oraz skutki nimi wywołane.

4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), w drodze zarządzenia, może przedłużyć terminy płatności rat podatku od nieruchomości, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r., nie dłużej niż do 30 września 2020 r., należnych od gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, zajętych na określone rodzaje działalności gospodarczej, w przypadku spadku obrotów gospodarczych lub pogorszenia płynności finansowej osób prowadzących tę działalność w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

5. Przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym, obliczone jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie

wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego pierwszy dzień zwolnienia, w porównaniu do łącznych obrotów w ciągu analogicznego okresu w roku 2019; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

6. Przez pogorszenie płynności finansowej rozumie się zwiększenie udziału przeterminowanych należności z tytułu sprzedaży towarów lub usług w stosunku do wszystkich należności z tego tytułu, według stanu na koniec miesiąca kalendarzowego w okresie przypadającym po lutym 2020 r. w stosunku do stanu z tego samego miesiąca z 2019 roku.

6. Co do możliwości **przekazania przez wojewodę obowiązków nieczynnego urzędu** administracji publicznej innemu podmiotowi proponujemy obecną treść art. 15zzz oznaczyć jako ust. 1, po którym dodać ust. 2 w brzmieniu:

2. W przypadku urzędu gminy, starostwa powiatowego albo urzędu marszałkowskiego, a także podmiotów prowadzonych lub tworzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego następuje to na wniosek odpowiednio właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty albo marszałka.

Jednocześnie Zarząd Związku stwierdza, że zawarte w dotychczasowych przepisach mechanizmy wsparcia i osłony dotyczą w szczególności mikro- i małych przedsiębiorców, podczas gdy – nie negując znaczenia tego sektora przedsiębiorczości – **gospodarka państwa i wielu miast opiera się na działaniu dużych i średnich firm**, których sytuacja jest tak samo trudna, a których osłona w zakresie podatków państwowych i składek ZUS, stanowiących 90% obciążeń fiskalnych, jest w rękach władz centralnych.

Zarząd zwraca szczególną uwagę na fakt nieobjęcia osłoną „tarczy” **przedsiębiorstw komunalnych i samorządowych osób prawnych, w tym instytucji kultury i samodzielnych publicznych ZOZ i innych jednostek organizacyjnych**, pomimo iż w większości **świadczą one najważniejsze usługi bytowe wobec mieszkańców**, przerwanie dostarczania których będzie miało katastrofalne skutki.

W tych warunkach, wobec spodziewanego w najbliższych dniach silnego spadku dochodów jednostek samorządu terytorialnego, oczekujemy na pilne decyzje dotyczące niezbędnej osłony antykryzysowej dla **sektora komunalnego**, ponieważ od **utrzymania jego płynności finansowej** w bardzo dużym stopniu zależy jakość działań prowadzonych w ramach przeciwdziałania epidemii i zwalczania jej skutków.

W załączeniu przedkładamy **wnioski i szczegółowe propozycje wielu miast**, których rozpatrzenie w możliwie najbliższym czasie umożliwi nam większą skuteczność w przeciwdziałaniu epidemii CoViD-19.

Poznań 27 marca 2020 r.

sporządził po posiedzeniu online

(-) Andrzej Porawski

DYREKTOR BIURA